

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
Факультет дошкільної і початкової освіти
імені Валентини Волошиної
Кафедра початкової освіти**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«Взаємодія вчителя і батьків як чинник
успішної навчально-пізнавальної діяльності
учня початкової школи»**

Студентки II курсу, МА ПДЗ групи
Освітньої програми: Початкова освіта.
Спеціальності: 013 Початкова освіта
Галузі знань: 01 Освіта / Педагогіка
Ступеня вищої освіти: магістр

Бадлак Наталії Миколаївни

Науковий керівник:

кандидат педагогічних наук, доцент **Г. Г. Кіт**

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії _____

(підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Члени комісії _____

(підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Вінниця – 2024

План

Вступ.....	3
Розділ I. Навчально-пізнавальна діяльність учнів початкової школи як педагогічна проблема	
1.1. Навчально-пізнавальна діяльність: дефінітивна характеристика....	10
1.2. Особливості навчально-пізнавальної діяльності як форми співпраці вчителя й учня у школі I ступеня.....	18
1.3. Партнерська взаємодія школи та сім'ї в контексті навчально-пізнавальної діяльності дітей молодшого шкільного віку.....	31
1.4. Стан сформованості навчально-пізнавальної діяльності учнів школи I ступеня (за результатами констатувального етапу педагогічного експерименту)	39
Розділ II. Реалізація взаємодії вчителя і батьків в освітньому процесі Нової української школи	
2.1. Педагогічні основи співпраці вчителя та батьків у початковій школі.....	47
2.2. Актуальні форми співпраці школи та сім'ї	54
2.3. Формування педагогічної культури батьків як основа співпраці сім'ї та школи	61
2.4. Вплив партнерської діяльності школи та родини на навчально-пізнавальну діяльність молодших школярів (за результатами педагогічного експерименту).....	81
Висновки.....	87
Література.....	91
Додатки.....	97

Вступ

Сьогодення потребує від суспільства мислячих, активних, ініціативних, творчих особистостей, формування яких здійснюється ще у початковій ланці освіти. Завдання Нової української школи – створити умови для особистісного розвитку молодшого школяра, формування у нього позитивної навчальної мотивації. Сучасна початкова школа ставить за мету не просто давати знання, а формувати особистість, яка вміє і хоче вчитися, займає позицію активного суб'єкта навчально-пізнавальної діяльності. Знання, отримані в готовому вигляді, як правило, викликають утруднення в учнів. Їм важко застосовувати їх до пояснення спостережуваних явищ, які вивчаються, до розв'язання конкретних практичних завдань. Звідси важливо навчити дитину самостійно орієнтуватися в інформації, знаходити її та успішно використовувати. Для цього необхідно формувати здатність особистості творчо, нешаблонно мислити, самостійно поповнювати свої знання, оскільки прогрес залежить значною мірою від інтелектуального потенціалу суспільства, освіти і науки. Удосконаленню мотиваційного компонента учіння молодших школярів значна увага відводиться у Державному стандарті початкової загальної освіти [14]. Домінування інтегрованого, компетентнісного та діяльнісного підходів до навчальної діяльності в умовах НУШ зумовлює актуалізацію навчально-пошукової роботи учнів початкової школи, тому цілковито обґрунтованою є доцільність формування у молодших школярів мотивації саме до цієї сфери діяльності.

Активна навчально-пізнавальна діяльність учнів в той же час є показником ефективності учіння, тому що вона стимулює розвиток самостійності школярів, їх творчий підхід в опануванні знаннями. Пізнавальна активність школяра є важливою умовою вдосконалення і одночасно показником ефективності освітнього процесу в початковій школі, оскільки: стимулює розвиток особистості; сприяє забезпеченню сприятливого мікроклімату в сім'ї учня; спонукає вчителів, вихователів до самоосвіти, пошуків шляхів досягнення високих результатів навчання. Для того, щоб підвищити якість навчання,

необхідно сформувати у дітей стійкий інтерес до пізнавальної діяльності. Тому сім'я та школа повинні знаходити практичні шляхи досягнення цієї мети.

У процесі здобуття освіти формування в молодших школярів усвідомленого ставлення до власної навчальної діяльності є необхідною умовою їх майбутнього успіху. Сім'я та школа зобов'язані зробити все, аби дитина чітко розуміла необхідність та важливість знань у житті. Найбільш ефективною моделлю взаємовідносин між загальноосвітньою школою і сім'єю є їх взаємодія, що спрямована на формування в дитини успішної навчально-пізнавальної діяльності, прагнення до здобуття знань.

Безпосередній вплив на ставлення до навчання та успішність молодшого школяра має оцінка їх діяльності дорослими. Процес здобуття знань важливий для учня і в контексті оцінювання його досягнень. Тому варто ставитись до цього із великою відповідальністю. Педагог та батьки можуть використовувати позитивну та негативну оцінку в ролі своєрідних стимулів та спонукань дитини до успіху.

Цінні думки стосовно суті та організації навчально-пізнавальної діяльності учнів знаходимо у прогресивних педагогів минулого: Я. Коменського, Ж. Руссо, К. Гельвеція, Й. Песталоцці, А. Дістервега та ін. Значний внесок в обґрунтування питань активізації учіння зробили К. Ушинський, В. Сухомлинський, Ш.Амонашвілі та їх послідовники.

Загальну теорію пізнавальної активності в контексті навчальної діяльності розробляли Г.Костюк, Н.Бібік, В.Паламарчук, О. Савченко, М. Савчин та ін. Різні аспекти розвитку навчально-пізнавальної діяльності в молодшому шкільному віці досліджували Н.Бібік, Л.Коваль, О.Савченко, О.Скрипченко та ін. Науково-теоретичні засади підготовки майбутніх учителів, в тому числі і до організації навчально-пізнавальної діяльності учнів, розробляють вчені-педагоги А.Алексюк, В.Бондар, С.Гончаренко, І.Зязюн, Г.Кіт, Л.Коваль, В. Лозова, С.Мартиненко, І.Шапошникова та ін.

Проблема взаємодії школи і сім'ї завжди була в центрі уваги як педагогів-класиків (Ж. Руссо, Й.Песталоцці, К.Ушинський, А. Макаренко,

В. Сухомлинський, М.Стельмахович, Ш.Амонашвілі), так і сучасних дослідників (В.Кравець, В.Кузь, Г.Шевчук, Л.Прокопів, С.Максименко, Л.Любчак та ін.), оскільки спільні цілеспрямовані дії цих соціальних інститутів є вирішальними у формуванні особистості, її пізнавальної активності, успішної самореалізації.

У працях педагогів, психологів, методистів знайшли відображення проблеми сутності навчально-пізнавальної діяльності, її активізації шляхом удосконалення методів, форм навчання, взаємодії зусиль школи та сім'ї у навчанні і вихованні учнів. Попри значну кількість публікацій, проблема покращення навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів, зокрема під впливом вчительсько-батьківської взаємодії на цей процес залишається недостатньо теоретично і практично розробленою. Приходиться констатувати і недостатній рівень готовності вчителів початкових класів до співпраці з батьками саме в означеному аспекті діяльності. Наяву спостерігаються суперечності між:

- об'єктивною потребою сучасного суспільства в соціально активних особистостях, які здатні здійснювати успішну навчально-пізнавальну діяльність і недостатнім рівнем готовності учнів до такої діяльності;
- необхідністю активізації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів і недостатньою готовністю вчителів і батьків в означеному контексті;
- потенційними можливостями початкової освіти та сім'ї для розвитку активної навчально-пізнавальної діяльності учнів та епізодичною реалізацією даних можливостей в реальному освітньому процесі.

Актуальність проблеми, недостатність досліджень з теорії і практики реалізації взаємодії школи та сім'ї у забезпеченні успішної навчально-пізнавальної діяльності учнів початкової школи, а також виділені нами суперечності зумовили вибір нами теми наукового дослідження: *«Взаємодія*

вчителя і батьків як чинник успішної навчально-пізнавальної діяльності учня початкової школи».

Об’єкт дослідження – навчально-пізнавальна діяльність молодших школярів.

Предмет дослідження – забезпечення успішної навчально-пізнавальної діяльності учнів у школі І ступеня шляхом взаємодії вчителя і батьків.

Мета дослідження – обґрунтувати та експериментально перевірити систему партнерської взаємодії вчителя та батьків задля забезпечення успішної навчально-пізнавальної діяльності учнів початкової школи.

Гіпотеза дослідження: навчально-пізнавальна діяльність учнів початкових класів буде успішною, якщо вчитель та батьки будуть активно взаємодіяти в освітньому просторі школи І ступеня на засадах дієвого партнерства, взаємоповаги, постійного професійного і особистісного зростання.

Відповідно до мети і гіпотези дослідження були визначені теоретичні та прикладні **завдання**, які розв’язувалися на різних його етапах:

1. На основі аналізу психолого-педагогічної та навчально-методичної літератури розкрити сутність навчально-пізнавальної діяльності учнів початкової школи.
2. З’ясувати критерії, показники та рівні успішної навчально-пізнавальної діяльності учнів початкових класів.
3. Розробити та апробувати систему роботи по взаємодії вчителя та батьків задля забезпечення успішної навчально-пізнавальної діяльності учнів початкової школи.
4. Сформулювати методичні поради студентам-практикантам та вчителям початкових класів щодо забезпечення взаємодії школи та родини в освітньому процесі початкової школи.

Теоретичне значення: обґрунтування сутності навчально-пізнавальної діяльності учнів початкової школи, з’ясування критеріїв, показників та рівнів її успішного функціонування.

Практичне значення дослідження полягає в розробці та упровадженні системи партнерської взаємодії вчителя та батьків задля забезпечення успішної навчально-пізнавальної діяльності учнів початкової школи, формулюванні методичних порад студентам-практикантам та вчителям початкових класів щодо забезпечення взаємодії школи та родини в освітньому процесі школи I ступеня, укладанні «Скарбнички для батьків».

У процесі дослідження використано такі **методи**: аналіз і узагальнення психолого-педагогічної та методичної літератури, вивчення шкільної документації, педагогічне спостереження, вивчення учнівських робіт, бесіди, анкетування, тестування, педагогічний експеримент.

Апробація. Попередні результати дослідження апробовано на:

- V Міжнародній науково-практичній конференції «Нова українська школа: результати та перспективи», 21 грудня 2023 року в Маріупольському державному університеті (тема виступу: «Вплив вчительсько-батьківської взаємодії на успішність молодших школярів»);
- міжвузівській науково-практичній конференції «Патріотичне виховання в освіті та соціальній роботі: уроки минулого та сучасний погляд», 22 лютого 2024 р. у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії (тема виступу: «Взаємодія школи і сім'ї у патріотичному вихованні учнів молодшого шкільного віку»);
- X Всеукраїнській науково-практичній конференції «СПЕЦІАЛЬНА ТА ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ПРАКТИКА», 28 березня 2024 року на базі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (тема виступу: «Співпраця школи та сім'ї у розвитку пізнавальної активності учнів з особливими освітніми потребами»);
- VIII Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти», 26-27 березня 2024 року на базі Вінницького державного педагогічного університету

- імені Михайла Коцюбинського (тема виступу: «Творча співпраця вчителя та батьків: аспект активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів»);
- XI Всеукраїнській науково-практичній студентській інтернет-конференції «Науковий простір студента: пошуки і знахідки», 29.03.2024 р. на базі Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (тема виступу: «Вплив партнерської діяльності школи та родини на навчально-пізнавальну діяльність молодших школярів»);
 - Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Наукові перспективи та методичні інновації в розвитку початкової освіти», 18 квітня 2024 року на базі Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (тема виступу: «Навчально-пізнавальна діяльність молодших школярів: стан сформованості та перспективи розвитку»);
 - II Всеукраїнській науково-практичній конференції «Початкова освіта в парадигмі Нової української школи: виклики часу», 25 квітня 2024 року у Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка (тема виступу: «Інноваційні форми співпраці школи та родини у розумовому вихованні молодших школярів»);
 - Міжнародній науково-практичній онлайн-конференції «Реалізація концепції едукатії фахівців освітньої галузі в умовах інноваційного розвитку суспільства» 17 травня 2024 року у КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» (тема виступу: «Особливості взаємодії суб'єктів едукатії в умовах Нової української школи»);
 - у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Теоретико-методичні засади наступності в освітньому процесі дошкільної та початкової освіти» 12 листопада 2024 року у Миколаївському національному університеті імені В.О.Сухомлинського, м. Миколаїв (тема виступу: «Інноваційні форми співпраці школи та родини»);
 - у Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Нові педагогічні виміри професійного розвитку майбутніх учителів: сучасні

реалії та виклики» 15 листопада 2024 р. у Бердянському державному педагогічному університеті (тема виступу: «Оволодіння майбутнім учителем початкових класів мистецтвом комунікації в умовах співпраці сім'ї та школи»);

- у Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя (X школа методичного досвіду) 21-22 листопада 2024 року на базі Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (тема виступу: «Виховання молодшого школяра засобами мистецтва в умовах співпраці сім'ї та школи»).

Публікації:

1. Кіт Г., Бадлак Н. Взаємодія школи і сім'ї у патріотичному вихованні молодших школярів. *Патріотичне виховання в освіті та соціальній роботі: уроки минулого та сучасний погляд: Матеріали міжвузів. наук.-практ. конф.* (Хмельницький, 22 лютого 2024 року): Хмельницький: ПП «А.В.Царук», 2024. С. 97-101.
2. Бадлак Н. Навчально-пізнавальна діяльність молодших школярів: стан сформованості та умови розвитку. *Наукові перспективи та методичні інновації в розвитку початкової освіти: Матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції.* Вінниця, 2024. С. 265-270.

База дослідження: Томашпільський ліцей Томашпільської селищної ради Вінницької області.

Структура і обсяг кваліфікаційної роботи: робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, 21 додатка загальним обсягом 138 сторінок.

Висновки

В умовах реформування та демократизації освіти школа повинна забезпечити якісно новий рівень загальноосвітньої підготовки учнів. У сучасному процесі здобуття освіти формування у школярів позитивного та свідомого ставлення до власної навчальної діяльності є необхідною умовою їх майбутнього успіху. Вже в початкових класах міняються пріоритети цілей навчання: на перший план висувається його пізнавальна функція, культ активності, самостійності, нестандартності думки, які забезпечують розвиток інтелекту дитини. Розвитку навчально-пізнавальної діяльності учнів у початкових класах має приділятися особлива увага, тому що саме в цей період формуються основні інтелектуальні вміння. Сім'я та школа зобов'язані зробити все, аби дитина чітко розуміла необхідність та важливість знань у житті. Адже майбутнє повинно бути зосередженим у руках висококваліфікованих працівників, освічених та всебічно розвинених особистостей. Тільки так ми матимемо змогу сприяти розбудові та розвитку нашої держави.

Якщо батьки й педагоги, доклавши зусиль, допоможуть молодшому школяреві розвинути потребу в знаннях і уміння їх набуття, то ці важливі якості залишаться з нею і після закінчення школи. Адже саме сім'я та школа – це ті виховні соціальні інститути, від яких залежатиме успішність дитини не лише в навчанні, а й у житті.

В історичному контексті проблема пізнання навколишньої дійсності, навчання школярів була предметом досліджень значної кількості педагогів, психологів як вітчизняних, так і зарубіжних. Витоки проблеми формування навчально-пізнавальної діяльності учнів дуже глибокі, сягають часів Древнього Риму, Стародавньої Греції. Ідею активізації навчання розвивали Я.А. Коменський, Ж.-Ж. Руссо, Й.Г. Песталоцці, А. Дістервег, К.Д. Ушинський, Г. Ващенко, В.О. Сухомлинський, Г.С. Костюк, О.Я. Савченко та багато інших педагогів. Неоцінений вклад педагогів-класиків у досліджувану проблему служить поштовхом до нових пошуків та експериментів. Аналіз наукових праць дозволяє повніше поглянути на суть даної проблеми.

Сутність навчально-пізнавальної діяльності полягає у передачі і засвоєнні соціально-історичного досвіду діяльності людини відповідно до сучасного рівня її інтелектуальної культури, підготовки до продуктивної праці і життя, формування пізнавальної активності в системі всебічного і гармонійного розвитку соціально активної особистості, включаючи самовиховання і самоосвіту. Метою навчальної діяльності молодших школярів є оволодіння узагальненими способами дій. Саме у процесі навчальної діяльності здійснюється попереднє оволодіння соціальним досвідом, накопиченим людством. Зміст навчальної діяльності постійно ускладнюється. Показниками її ефективності, які можуть стати орієнтирами у формуванні вмінь учитися, є цілеспрямованість, усвідомленість, узагальненість, плановість, повнота, стійкість, самостійність учнів у визначенні мети і завдань навчання, особливості ставлення учнів до навчальної діяльності.

Основними завданнями, що реалізуються під час організації навчально-пізнавальної діяльності, є розвиток у школярів пізнавальних інтересів і здібностей, виховання позитивних мотивів навчальної діяльності, відповідального ставлення до навчання, розвиток індивідуальних здібностей і талантів, забезпечення умов для самореалізації учнів, оволодіння основами наукової організації розумової праці, елементами культури розумової діяльності.

Визначено критерії та показники сформованості навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів: успішність (низька – 1-6 б.; середня – 7-9 б.; висока – 10-12 б.); навчально-пізнавальна мотивація (сформована чи не сформована мотивація до навчання); інтенсивність пізнавальної потреби (слабко виражена, середньо виражена, сильно виражена); емоційне задоволення (позитивний емоційний стан, нейтральний емоційний стан, негативний емоційний стан). З урахуванням зазначеного критеріального підходу виокремлюються рівні сформованості пізнавальної активності молодших школярів: високий, середній, низький.

Результати констатувального етапу експерименту засвідчили наявність значної кількості дітей, котрі мають несформоване або негативне ставлення до процесу здобуття знань, у них не сформована належним чином навчально-пізнавальна діяльність. Причини даного явища ми вбачаємо у недостатній ефективності традиційних форм, методів та засобів впливу на особистість молодшого школяра з боку школи та родини.

У процесі дослідження ми виокремили педагогічні передумови активізації навчально-пізнавальної діяльності, розвитку в учнів позитивного ставлення до процесу здобуття знань, що стало значним кроком на шляху до подолання їх байдужості у навчанні. Серед них – удосконалення системи взаємин вчителя, учнів та їх батьків, впровадження основних засад особистісно-орієнтованого навчання, розвиток допитливості, пізнавального інтересу молодших школярів, організація позакласної та виховної роботи на основі батьківсько-вчительської взаємодії.

На формувальному етапі експерименту нами була проведена спеціальна робота, спрямована на формування в учнів початкових класів емоційно-ціннісного ставлення до знань, вчителя, школи в цілому: забезпечення творчого характеру взаємодії вчителя, учнів та батьків, утвердження пізнавальної діяльності як сімейної цінності. Їх реалізація передбачала застосування якісно нового спектру форм та методів взаємодії вчителя з учнями, батьків з дітьми, вчителя з батьками.

Ефективність запропонованої методики формування навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів в умовах вчительсько-батьківської взаємодії визначено під час формувального експерименту. За результатами його проведення визначено приріст рівня навчально-пізнавальної діяльності учнів в ЕГ : збільшилась кількість учнів з високим рівнем сформованості означеного феномену (на 22%). Суттєво зменшився в ЕГ середній рівень – на 19%, низький рівень теж зменшився – на 3%. Порівняння показників доводить ефективність формування навчально-пізнавальної діяльності школярів на основі

цілеспрямованої і планомірної співпраці школи з родинами учнів, залучення батьків до організації освітнього процесу.

В ході педагогічного експерименту вдалось довести, що співпраця вчителя і сім'ї є важливою умовою формування емоційно-ціннісного ставлення учнів до навчально-пізнавальної діяльності, школи в цілому. Результати контрольного зрізу довели ефективність застосування розробленої методики в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти.

Виконане кваліфікаційне дослідження дало змогу сформулювати **методичні рекомендації** студентам-практикантам та вчителям початкових класів щодо активізації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів:

1. Вчителю у тісній співпраці з батьками потрібно глибоко вивчати кожного учня, систематично вести психолого-педагогічні спостереження.
2. Урізноманітнювати навчальну діяльність, уникати одноманітності на уроках, у змісті і формах домашньої самостійної роботи. В достатній мірі використовувати дидактичні ігри, роботу з дидактичним матеріалом.
3. Забезпечувати комфортне освітнє середовище для дитини, належні умови для навчання і різноманітних видів пізнавальної діяльності, як у школі, так і в домашній обстановці.
4. Включати учнів у самостійний пошук, використовувати проблемні завдання. Основна рушійна сила пошукового, проблемного навчання – це система запитань і завдань, що ставляться перед учнями.
5. Пов'язувати новий матеріал з раніше засвоєними знаннями. Будь-яка нова інформація цікава для людини лише тоді, коли в ній є і нове, і старе, вже знайоме.
6. Постійно перевіряти і оцінювати роботи учнів. Чим частіше учень відповідає, чим частіше він дізнається, правильно чи неправильно він зрозумів, розв'язав, зробив, тим цікавіше йому вчитися.
7. Вміло використовувати засоби підтримки та заохочення і у школі, і в сімейному оточенні.

8. Емоційно впливати на учнів. Щира захопленість вчителя предметом, батьків успіхами дитини безвідмовно діє на розвиток пізнавальних інтересів, навчально-пізнавальної діяльності школярів.
9. Навчання повинно бути важким, але посильним. Ні занадто легкий, ні занадто важкий матеріал не викликає інтересу.

Дане дослідження, звісно, не вичерпує всіх аспектів проблеми формування навчально-пізнавальної діяльності учнів школи І ступеня в процесі навчання. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у виявленні інноваційних форм співпраці педагога з родинами вихованців, впровадженні особистісно-орієнтованого підходу до батьків, врахуванні індивідуальних пізнавальних можливостей дитини; створенні оригінальної та доступної системи педагогічної просвіти батьків на основі вивчення досвіду передових учителів з означеної проблеми.

Література

1. Активізація пізнавальної діяльності молодших школярів – умова розвитку творчої особистості
<https://naurok.com.ua/aktivizaciya-piznavalno-diyalnosti-molodshih-shkolyariv-umova-rozvitku-tvorcho-osobi>
2. Андреева В. М. Настільна книга педагога. Посібник для тих, хто хоче бути вчителем-майстром / В.М.Андреева, В.В.Григораш. Х.: Видавнича група «Основа», 2009. 352 с.
3. Актуальні проблеми початкової освіти: психолого-педагогічні та методичні аспекти: монографія /за заг. ред. А.А.Сбруєвої, С.М.Кондратюк; Сумський держ. пед. університет ім. А.С.Макаренка. Суми: Мрія, 2014. 394 с.
4. Батьківські збори. 1-4 клас / Упоряд. М.О. Володарська. Х.: Ранок – НТ, 2007. 176 с. (Скарбничка вчителя початкової школи).
5. [Бібік Н. М.](#) Пізнавальний інтерес як умова суб'єктності навчання молодших школярів. *Педагогічний дискурс*. 2011. Вип. 10. С. 53-56. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/peddysk_2011_10_13
6. Бланк Т. В. Формування позитивної мотивації як фактору успіху навчальної діяльності молодших школярів. *Початкове навчання та виховання* : наук.-метод. журн. Харків : Основа. 2009. № 16/18. С. 2-9.
7. Бондар Л. С. Питання співдружності школи і сім'ї у творчій спадщині В. О. Сухомлинського та О. А. Захаренка. *Педагогіка і психологія*. 2010. № 2. С. 79-87.
8. Василюк А., Кіт Г. Моніторинг навчальних досягнень учнів як засіб підвищення якості початкової освіти. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ PEDAGOGICAL SCIENCES. 2023. Випуск 52/ Issue 52. С. 205-213. DOI: 10.31376/2410-0897-2023-2-52-205-213

9. Виноградова Т. В. Батьківські збори. Х.: Вид. група «Основа», 2006. 237 с.
10. Вітюк В. В. Готовність педагогів до змін в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа». *Педагогічний пошук*. 2017. №2(94). С. 3-6.
11. Водолазька Т. В. Учителі як творці освітнього середовища Нової української школи. *Управління школою*. 2019. № 1/3. С. 73-77.
12. Гончаренко Семен. Український педагогічний енциклопедичний словник. Вид. 2, допов. і виправ. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с.
13. Гузь О. Психологічні основи педагогіки співробітництва. *Початкова школа*. 2012. № 4. С. 50-51.
14. Державний стандарт початкової освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. No 87 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartupochatkovoyi-osviti>
15. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с.
16. Закон України «Про освіту»: від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
17. Касьяненко М. Д. Педагогіка співробітництва : навч. посіб. К. : Вища школа, 1993. 320 с.
18. Кіт Г.Г., Демченко О.П. Готовність майбутнього вчителя до організації творчої навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів в умовах НУШ. *Нова українська школа: початок реформ*: збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 27 березня 2020 року / за заг. ред. Л.В. Задорожної-Княгницької. Маріуполь: МДУ, 2020. С.251-255.
19. Кіт Г.Г. Дидактика початкової освіти: практикум / Г.Г.Кіт, О.Б.Петровиц, І.В.Карук. Вінниця: ЦОП “Документ Принт”, 2017. 249 с.

20. Кіт Г. Г., Тарасенко Г. С. Українська народна педагогіка. Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: ПП «Едельвейс і К», 2008. 302 с.
21. Кіт Г.Г. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до співпраці з батьками. Нова українська школа в умовах викликів сучасності: збірник тез доповідей І Всеукраїнської науково-практичної конференції, 11 квітня 2019 року / за заг. ред. Л.В. Задорожної-Княгницької. Маріуполь: МДУ, 2019. С. 195-198.
22. Кодлюк Я.П., Корнієнко С.М. Батьківські збори у початкових класах: зміст та методика проведення: Навчально-методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 144 с.
23. Концепція “Нова українська школа” [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/Новини%202016/08/21/2016-08-17-3-.pdf>
24. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. Київ : Радянська школа, 1989. 608 с. 260 с.
25. Коханова О. П. Психологія партнерської взаємодії в освіті: навчально-методичний посібник. К.: Вид-во ПП Щербатих О. В. 2011. 104 с.
26. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. URL: <https://nus.org.ua/articles/pedagogika-partnerstva-shho-tse-take-ta-yak-zrozumity-chy-vona-ye-u-shkoli/>
27. Ляшенко О. На шляху до Нової української школи. *Рідна школа*. 2018. № 3/4. С. 8-10.
28. Мартиненко С. Діагностичні методики вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів четвертого класу. *Початкова школа*. 2008. № 6. С. 34-39.
29. Методики навчання в школі. Теорія та практика / За ред. С. Петкова. К.: КНТ, 2021. 216 с.
30. Мієр Т.І. Організація навчально-дослідницької діяльності молодших школярів: монографія. Кіровоград: ФОП Александрова М. В., 2016. 424 с.

31. Моніторинг якості початкової освіти: навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої педагогічної освіти / уклад.: А. Василюк, Г. Кіт. Вінниця: ВДПУ, 2023. 170 с.
32. Назаренко Г. Демократичні засади становлення Нової української школи. *Рідна школа*. 2017. № 7/8. С. 11-16.
33. Невмержицький О. Співпраця з батьками. К.: Гнозис, 2005. 266 с.
34. Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи: навчально-методичний посібник. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalnometodychny-posibnyky/dlya-pedpraysivnykiv/Metod-Babko.pdf>
35. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja: навчально-методичний посібник / за ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с.
36. Онищук Л. А. Нова українська школа: реалії та перспективи. *Український педагогічний журнал*. 2018. № 1. С. 47-53.
37. Оржеховська В. М. Взаємодія навчального закладу і сім'ї: стратегії, технології і моделі. Х.: Видавництво «Точка», 2007. 192 с.
38. Паламарчук В. Ф., Барановська О. В. Педагогічні технології навчання в умовах нової української школи: вектор розвитку. *Український педагогічний журнал*. 2018. № 3. С. 60-66.
39. Парфілова С. Л. Формування пізнавальної мотивації молодших школярів у процесі навчально-пошукової діяльності: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 / ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. Суми, 2009. 274 с.
40. Пашенко Л. М. Педагогіка сімейного виховання: підручник. Вид. 3-тє, доп., перероб. Київ : ЦП «Компринт», 2019. 376 с.
41. Пехота О. М. Формування технологічної культури майбутнього викладача: монографія /О. М. Пехота, І. В. Середа, Н. О. Прасол та ін.; за наук. ред. О. М. Пехоти. Миколаїв: Іліон, 2016. 314 с. (Серія «Педагогічна освіта – XXI»).
42. Пилипенко О.Г. Створення класу-родини – важливий спосіб навчання і виховання. *Початкове навчання та виховання*. 2007. № 15. С. 2-7.

43. Підласий І.П. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя. Х.: Вид. група «Основа», 2010. 360 с.
44. Прокопенко В. Метод проектів як засіб креативно-пізнавальної діяльності молодших школярів. *Початкова школа*. 2007. № 5. С. 43-46.
45. Радчук Г.К., Тіунова О.В. Сімейне виховання. Освітній тренінг для батьків: Навчально-методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 120 с.
46. Рацул А. Педагогічні умови родинно-сімейного виховання дітей. *Рідна школа*. 2007. № 4. С. 53-56.
47. Резніченко І. Педагогічне партнерство сім'ї і школи в умовах НУШ. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. 2018. Вип. 59. С. 279-285. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppps_2018_59_35.
48. Родинне виховання: Школа і сім'я – виховуємо разом. К.: Шкільний світ, 2007. 104 с.
49. Родинне сонцеколо. Методичний поради́ник для роботи з батьками / Авт.-упор. Л.В.Калуська. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 140 с.
50. Руденко І.В. Поради вчителям і батькам. *Позакласний час*. 2005. № 19-20. С. 69-70.
51. Савченко О.Я. Виховний потенціал початкової освіти: посібник для вчителів і методистів початкового навчання. 2-е вид., доповн., переробл. К.: Богданова А.М., 2009. 226 с.
52. Савченко О.Я. Дидактика початкової освіти. К.: Грамота, 2013. 504 с.
53. Савченко О. Початкова освіта в контексті ідей Нової української школи. *Рідна школа*. 2018. № 1/2. С. 3-7.
54. Сергаєва І.І. Робота за батьками в початкових класах: з досвіду вчителя-методиста. Богданівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 2 Знам'янської райради Кіровоградської області. Богданівка, 2013. 24 с.
55. Сесик О. О. Педагогіка партнерства – ключовий компонент формули нової школи. *Класному керівнику. Усе для роботи*. 2017. № 6. С. 5-7.

- 56.Стрихоцька С.О. Батьківські збори на тему «Підтримайте свою дитину – і ви будете пишатися нею». *Початкове навчання та виховання*. 2007. №15. С. 31-34.
- 57.Сухомлин Л.В. Форми активізації пізнавальної діяльності молодших школярів. *Сучасна школа України*. 2009. №9. С. 49-60.
- 58.Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка. К.: Рад. школа, 1978. 263 с.
- 59.Теорія та методика дошкільної і початкової освіти в сучасному інноваційному просторі: колект. монографія / О.І. Гаврило та ін.; Сум. держ. пед. ун-т ім. А.С.Макаренка. Суми: Цьома С.П. [вид.], 2021. 360 с.
- 60.Трикутник партнерства: педагоги – батьки – діти. Х.: Веста: Вид-во «Ранок», 2008. 240 с.
- 61.Українець Л. Б. Упровадження принципів гуманної педагогіки Ш. О. Амонашвілі у навчально-виховний процес. *Початкове навчання та виховання*. 2010. Грудень (№ 36). С. 6-10.
- 62.Усата С. Партнерство школи та сім'ї в ім'я дитини. *Позакласний час*. 2005. № 19-20. С. 56-58.
- 63.Цуркан Л. Форми роботи з батьками. *Директор школи*. 2010. №5. С. 56-59.
- 64.Щербакова К. У сім'ї росте дитина: родина і становлення особистості. К.: Неопалима купина, 2006. 238 с.
- 65.Galina Kit. Kształtowanie kultury pedagogicznej rodziców jako priorytet współpracy rodziny i szkoły na Ukrainie. *Rodzina współczesna: portret interdyscyplinarny* / pod redakcją naukową Grażyny Szabelskiej, Galiny Tarasenko. Bydgoszcz: Wydawnictwo Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy, 2014. S.463-475.
- 66.Liudmyla Liubchak, Olena Demchenko, Halyna Kit. FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS' TRAINING FOR WORKING WITH FAMILY ON ESTABLISHING HUMANE RELATIONSHIPS BETWEEN PARENTS AND CHILDREN. *New challenges in the development of future specialists:*

collective monograph. Universitatea Dunarea de Jos Galați, Romania, 2021. P.229-243.

- 67.Partnership pedagogy: practical experience of the EU countries and issues of implementation in Ukraine URL: https://www.researchgate.net/publication/353186216_Partnership_pedagogy_practical_experience_of_the_EU_countries_and_issues_of_implementation_in_Ukraine
- 68.Sivachenko Inna, Demchenko Olha, Vakaliuk Ivanna, Valentieva Tatyana, Kit Halyna. Problems and Perspectives of Pedagogical Research in the Context of Digitalization. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security VOL.22 No.6, June 2022. pp.652-657. URL: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.6.81> (http://www.ijcsns.org/07_book/html/202206/202206081.html).